

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda br.VI-Sl-1136/72-2
od 25.XI 1972.

Vijeće: dr Dušan Arneri, Gavro Badovinac, dr Želimir Šmalcelj

Carinsko javno skladište - Utovar robe u kamion - Plaćanje dangubnine - Carinsko javno skladište ne odgovara za čekanje kamiona na utovar robe, ako se svojem komitentu nije obavezalo da će utovariti robu - Potvrda službenika javnog skladišta da je kamion čekao na utovar, pa makar na potvrdi bio utisnut žig skladišta, ne obavezuje sama po sebi skladište da nadoknadi štetu za čekanje kamiona na utovar

Tužitelj je vozar, a tuženik je javno carinsko skladište.

Sporni iznos tužitelj potražuje od tuženoga s naslova dangubnine za svoja tri teretna motorna vozila (kamiona) za jedan dan, tj. za vrijeme dok su kamioni čekali ispred skladišta tuženoga na utovar već ocarinjene robe. Tužbeni zahtjev temelji tužitelj na vlastitim ispravama, tri narudžbe naloga za utovarivanje kamiona od 29.VII 1970, u kojima je navedeno da je tuženik nalogodavac i naručitelj vozila (tri kamiona s prikolicama) na kojima je ovlaštenu radnik tuženoga potpisom i žigom tuženoga potvrdio da su tužiteljeva vozila čekala jedan dan radi utovara robe, od 29. do 30.VII 1970. godine, te na tvrdnji da krivnjom tuženoga nije došlo do utovara robe 29.VII 1970. Ovo s razloga što tuženi nije osigurao dizalicu i radnu snagu za utovarivanje cca 102 tone robe na paletama (svaka paleta po 1000 kg).

Tuženik se protivio tužbenom zahtjevu u cijelosti i predložio da se zahtjev odbije. Ističe prigovor pomanjkanja pasivne legitimacije. Tvrdi da s tužiteljem nije zaključio ugovor o utovaru robe, a temeljem ugovora o prijevozu zaključenom između tužitelja i naručitelja, koji je ujedno i primalac robe, ne stoji u nikakvom obligacionom odnosu. Prema tvrdnji tuženoga njegova je jedina dužnost prema svom nalogodavcu, toj trećoj osobi, bila da tužitelja, odnosno tužiteljevu poslovnicu u Zagrebu, obavijesti o tome da je roba ocarinjena i da je spremna za iskladištenje i otpremu iz tuženikovog skladišta. Tuženik je po svojoj ovlaštenoj osobi obavijestio tužitelja o tome telefonskim putem. (Tuženikova radnica obavijestila je tužiteljevog šefa predstavništva u Zagrebu.) Okolnost što je na spomenutim "narudžbama" tuženikova radnica tužiteljevim šoferima potvrdila da su kamioni čekali jedan dan radi utovara robe, tuženik smatra neodlučnom.

Prvostepeni sud je usvojio tužbeni zahtjev u cijelosti.

U obrazloženju prvostepene presude navodi se između ostalog slijedeće: Iz navedenih dokaza slijedi da je na primljenu obavijest tužitelj u vremenu od 12,30 do 13,30 sati 29.VII 1970. postavio radi utovara tri kamiona s prikolicom nosivosti ukupno 95 tona, a tuženi ni jedan od njih nije utovarao toga dana, već idući dan između 10 i 11 sati kako je to naznačeno u pismenim narudžbama. Podaci o zadržavanju vozila i dangubnini proizlaze i iz narudžbi ispostavljenih i od tuženoga ovjerenih za svaki kamion posebno. Istina tuženi i svjedokinja tvrde da je u času ovjere na narudžbama bio ispisan samo podatak o vozilima i vremenu postavljanja. Očito je međutim da narudžba sadrži i druge podatke koji upućuju na to da se radi o narudžbi na temelju koje se mogla obračunati sporna ležarina. Osoba koja je vršila ovjeru narudžbi morala je o tome voditi računa, pa što je na narudžbe stavila žig tuženoga stoga tuženik snosi posljedice takve upotrebe njegovog (tuženikovog) žiga.

Protiv prvostepene presude podnio je pravodobno žalbu tuženik, kojom ju pobija u cijelosti zbog svih žalbenih razloga iz čl.342 ZPP i predlaže da se ukine. Ponavlja svoje navode iznesene tokom prvostepenog postupka. Smatra da pobijana presuda ne daje obrazloženje o bitnim činjenicama najprije u pogledu opravdanosti prigovora pomanjkanja pasivne legitimacije tuženoga, s obzirom da je tuženik bio špediter, odnosno uskladištitelj uvezene i ocarinjene robe u paletama na njegovu skladištu u Zagrebu, da nije postojala uopće obaveza tuženoga na izvršenje poslovne operacije utovara robe na kamione jer on nije nikakva stranka iz prijevoznog posla itd.

Drugostepeni sud je žalbu uvažio iz slijedećih razloga:

Iz činjeničnog stanja - kako slijedi iz spisa tužitelj je dobio nalog kao špediter i vozar da robu koja je za tužiteljevog komitenta stigla iz inozemstva i uskladištena kod tuženoga kao carinskog javnog skladišta, nakon carinjenja, iskladištiti i preveze do korisnika - primaoca. Radi izvršenja ovog naloga, nakon obavijesti tuženoga tužitelju da je roba ocarinjena i spremna za iskladištenje i otpremu primaocu, tužitelj je došao vozilima u Zagreb i zahtijevao od tuženoga 29.VII 1970. iskladištenje robe. Iz iskaza svjedoka i korespondencije u spisu proizlazi da tužitelj tuženiku prije 29.VII 1970. nije dao posebni nalog da mu tuženik kao slugač odnosno robu, koja će biti po nalogu tužiteljevu iskladištena, utovari na kamione. Odatle slijedi da između stranaka nije došlo do zaključenja ugovora o utovarivanju robe na kamione, kako to netočno tvrdi tužitelj i zaključuje prvostepeni sud. Naime, iz provedenih dokaza

slijedi da tuženik nije naručitelj utovara niti prijevoza, kako se to netočno navodi na spomenutim "narudžbama" od 29.III 1970. na kojima se temelji tužbeno traženje. Stoga je neodlučna okolnost što je tuženikov radnik svojim potpisom i pečatom tuženoga potvrdio tužiteljevim šoferima na spomenutim "narudžbama" nebitnu činjenicu da su vozila doista neutovarena stajala jedan dan ispred tuženikovog skladišta.

Kraj iznesenog slijedi da je prvostepena presuda doduše potpuno opravdano vjerovala iskazima svih saslušanih, ali da je iz njihovih iskaza i spomenuta dva dopisa izvukla nepravilne zaključke da postoji obaveza tuženoga na plaćanje tužitelju spornog iznosa.

Stoga je uvažanjem opravdane tuženikove žalbe prvostepenu presudu u pobijanom dijelu valjalo preinačiti, a tužbeni zahtjev za sporni iznos odbiti i presuditi kao u dispozitivu.

V.V.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda br.IV-Sl-121/73-2
od 19.II 1973.

Vijeće: Gavro Badovinac, dr Zdenko Antić, dr Velimir Filipović

Prijevoz stvari morem - Klausula o nadležnosti suda - Da bi ova klausula bila valjana, potrebno je da ju potpišu obje parnične stranke - Tom zahtjevu ne udovoljava klausula unesena u teretnicu

Tužitelj je primalac tereta, stranac, a tuženik je jugoslavenski brodar.

U ovom sporu prvostepeni sud proglasio se nenadležnim i odbacio tužbeni zahtjev, iz razloga jer je rješavajući o prethodnom pitanju nadležnosti našao da za rješavanje predmetnog spora nije nadležan iz razloga što je u teretnici, po kojoj se prevozila sporna roba, u klauzuli br.2 predviđeno da je za rješavanje spora nadležan sud u Poljskoj prema poljskom pravu. Kako ova klauzula nije u suprotnosti s odredbama o sukobu zakona, u našem Zakonu o ugovorima o iskorištavanju pomorskih brodova, a kako je tuženi istakao prigovor nenadležnosti jugoslavenskog suda, to je sud našao da nije nadležan za rješavanje odnosnog spora, i da se predmetni spor ima riješiti u Poljskoj, po poljskim zakonima.